

A photograph of St. Stephen's Basilica in Budapest, Hungary, featuring a large red dome and Gothic architecture. The image is partially obscured by a white text box with blue L-shaped corner markers.

14.01.2022

Glem ikke valget i Ungarn

Hvor Orban som ung modstander af sovjetkommunismen i 1989 ville "tilbage til Europa", har han de senere år udmærket sig ved at ville "væk fra Europa". Han har forsøgt at minimere afhængigheden af EU.

Skrevet af

Lykke Friis

✉ lykke@thinkeuropa.dk

Præsidentvalget i Frankrig tegner uden konkurrence til at blive årets vigtigste valg i Europa. For Norden vil valget i Sverige 11. september også figurere højt på listen. Midt i nedtællingen er der imidlertid god grund ikke til at glemme parlamentsvalget i Ungarn, den 3. april. Valget kan få stor betydning internt i Ungarn, men i høj grad også for hele EU og dermed Danmark.

Ved første øjekast forekommer det næsten misvisende at bruge udtrykke valg. For er der reelt nogen mulighed for, at sejrherren vil være en anden end premierminister Viktor Orban, der har regeret siden 2010? Ikke alene betegner Orban selv Ungarn som et "illiberalt demokrati"; han har også ændret valgsystemet og medielandskabet i en sådan grad, at der næppe bliver tale om valg med lige konkurrence. Dertil kommer en omfattende korrupsion med bl.a. EU-midler, som også kan bringes i spil under valgkampen. Spørger man den amerikanske Tænk tank Freedom House, er Ungarn i dag ikke længere et frit, men kun et "delvist frit" demokrati, ligesom Præsident Biden ikke inviterede landet med til den store demokratikonference lige inden jul.

Det er imidlertid præcist derfor, at dette valg er så vigtigt. Selvom Orban allerede i dag har skabt sig en stor fordel, er valget nok det sidste, hvor oppositionen trods alt kan gøre sig håb om at kunne vinde. Efter endnu en valgsejr vil Orban kunne omdanne landet til et egentligt facadedemokrati. Som en naturlig konsekvens af denne "sidste chance før lukketid-stemning", er det for første gang lykkedes den samlede opposition at stille med én fælles kandidat, borgmesteren Péter Márki-Zay fra en by i det sydlige Ungarn.

Genvinder Orban magten, vil ikke mindst Europa-Parlamentet insistere på, at Ungarn fortsat ikke kan modtage støtte fra EU's milliardstore genopretningsfond. Taber han, vil magtbalancen i den såkaldte Visegradgruppe bestående af Polen, Tjekkiet, Slovakiet og Ungarn forrykke sig betragteligt. Allerede i slutningen af 2021 blev der drevet en dyb kile ind i gruppen efter, at Slovakiet og Tjekkiet fik liberale regeringschefer. Går Ungarn samme vej, vil den polske regering pludselig være helt isoleret – og dét op til et parlamentsvalg i 2023.

Endelig vil et nederlag til Orban også få konsekvenser for Europas udenrigs- og sikkerhedspolitik. Hvor Orban som ung modstander af sovjetkommunismen i 1989 ville "tilbage til Europa", har han i de senere år udmærket sig ved at ville "væk fra Europa", senest ved at udtrykke sin støtte til regimet i Kazakhstan. Kort sagt: han har forsøgt at minimere afhængigheden af EU, ved at søge et tæt forhold til Rusland og ikke mindst Kina. I praksis har dette betydet, at Ungarn flere gange har nedlagt veto,

når EU har forsøgt at finde en fælles linje over for f.eks. Kinas ageren i Hong Kong. Det har i den grad svækket EU's gennemslagskraft.

Præcist fordi demokratiet allerede er rullet så meget tilbage, diskuteres det allerede om, Orban vil anerkende et nederlag, som på grund af de ulige konkurrencevilkår under alle omstændigheder er dømt til at blive snævert. Med andre ord: Kaster Orban sig ud en "Trump" og nægter at gå af? I hvert fald var det ganske tankevækkende, at Trump lige efter nytår valgte at udtrykke sin støtte til Orban - en støtte, som fik nogle i resten af Europa til at trække på smilebåndene. Før jul beskyldte Ungarns udenrigsminister nemlig USA's præsident Biden for at ville blande sig i den ungarske valgkamp. Også i det lys er der lagt op til en dramatisk valgkamp - sågar internt i NATO.